Tieteellisen tutkimuksen tietosuojailmoitus

Tietosuojailmoitus sisältää ne tiedot, jotka tulee kertoa tutkittaville käsiteltäessä henkilötietoja tieteellisessä tutkimuksessa. Informointivelvoitteesta säädetään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679) artikloissa 12–14. Henkilötietoja ovat sellaiset tiedot, joiden perusteella henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai välillisesti esimerkiksi yhdistämällä yksittäinen tieto johonkin toiseen tietoon, joka mahdollistaa tunnistamisen.

1 Tutkimuksen nimi

Sairaanhoitokorvausten ja kuntoutuksen sosioekonominen kohdentuminen

2 Rekisterinpitäjä

Kansaneläkelaitos (Kela)
Osoite: PL 450, 00056 KELA (Nordenskiöldinkatu 12, 00250 HELSINKI)
Puhelinnumero: 020 634 11 (vaihde)

3 Yhteyshenkilö tutkimusrekisteriä koskevissa asioissa

Nimi: Jenni Blomgren
Postiosoite: PL 450, 00056 Kela
Puhelinnumero: +358505522286
Sähköpostiosoite: jenni.blomgren@kela.fi

4 Tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Tutkimus toteutetaan Kelan tutkimusyksikössä. Kelan tutkimusyksikkö vastaa hankehallinnosta, aineiston keruusta, aineistojen tietoturvallisesta tallentamisesta ja käsittelystä, tulosten raportoinnista sekä aineiston hävittämisestä tutkimuksen päätyttyä.

5 Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Nimi: Jenni Blomgren
Postiosoite: PL 450, 00056 Kela
Puhelinnumero: +358505522286
Sähköpostiosoite: jenni.blomgren@kela.fi

6 Tutkimuksen suorittajat

Kelan tutkijat ja tiedonkeruussa avustavat asiantuntijat, joilla on aineistoon käyttöluvat.

7 Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Kelan tietosuojavastaava: Raila Brummer
sähköposti: tietosuoja@kela.fi

8 Tutkimuksen luonne ja kestoaika

☒ Kertatutkimus ☐ Seurantatutkimus

Tutkimuksen kestoaika (kuinka kauan henkilötietoja käsitellään):
15.1.2024–30.6.2026.

9 Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Henkilötietoja käsitellään tieteellisen tutkimuksen toteuttamista varten. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Kelan sairaanhoitokorvausten, niillä korvattavien palveluiden sekä Kelan järjestämän kuntoutuksen kohdentumista tulojen, koulutuksen ja ammattiaseman perusteella määrittyviin sosioekonomisiin ryhmiin vuosina 2018–2024. Hankkeessa käytetään vain rekisteriaineistoja.

Henkilötietoja käsitellään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tutkijoita sitoo ehdoton salassapitovelvollisuus yksittäisiä henkilöitä koskevista tiedoista. Tulokset raportoidaan tilastollisessa, ryhmätason muodossa. Yksittäisiä henkilöitä ei voida tunnistaa raportoiduista tuloksista.

10 Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn peruste on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti seuraava:

☒ Yleisen edun mukainen tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi (tietosuojalain 4 §:n 3 kohta)
☐ Rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen, mikä:
☐ Tutkittavan suostumus
☐ Oikeutettu etu; mikä tunnistettu etu on kyseessä:
☐ Muu, mikä:

11 Erityiset henkilötietoryhmät (nk. arkaluonteiset tiedot)

☐ Tutkimuksessa ei käsitellä tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiä henkilötietoryhmiä.

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia erityisiä henkilötietoja:

☐ Rotu tai etninen alkuperä

☐ Poliittiset mielipiteet
☐ Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
☐ Ammattiliiton jäsenyys
☐ Geneettiset tiedot
☐ Biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
☒ Terveyttä koskevat tiedot
☐ Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Edellä mainittujen erityisten henkilötietojen käsittely perustuu seuraavaan tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaiseen erityisehtoon:

☒ Yleisen edun mukainen tieteellinen tai historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus (tietosuojalain 6 §:n 7 kohta)
☐ Tutkittavan/rekisteröidyn nimenomainen suostumus
☐ Tutkittava on saattanut käsiteltävät arkaluonteiset tiedot julkisiksi
☐ Käsittely on tarpeen tärkeän yleisen edun vuoksi
☐ Muu, mikä:

12 Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää

Tutkimusaineistoon kootaan rekisteritietoja Suomen väestöön kuuluneista henkilöistä vuosilta 2017–2024. Aineistoon kerätään seuraavia tietokokonaisuuksia (suluissa tietojen lähde):

- Demografiset taustatiedot: syntymäpäivä, kuolinpäivä, ikä vuoden lopussa, sukupuoli, siviilisääty, asuinkunta, tieto väestöön kuulumisesta (Kela)
- Kelan maksamia sairaanhoitokorvauksia ja lääkkeiden erityiskorvausoikeuksia koskevat tiedot (Kela)
- Kelan järjestämää kuntoutusta koskevat tiedot (Kela)
- Tulorekisterin tiedot ansio- ja etuustuloista ja -kausista (Kela)
- Tiedot veronalaisista vuosituloista (Verohallinto)
- Tiedot koulutuksesta, ammatista ja ammattiin perustuvasta sosioekonomisesta asemasta (Tilastokeskus)

13 Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Henkilötietoja kerätään tutkimukseen seuraavista lähteistä:

☐ Suoraan tutkimukseen osallistuvilta
☐ Haastattelu

☐ Postissa lähetettävä kyselylomake
☐ Sähköinen kyselylomake
☐ Videointi
☐ Muu tapa, mikä:

☐ Tutkittavalla ei ole velvollisuutta toimittaa tarvittavia henkilötietoja. Osallistuminen on vapaaehtoista, eikä osallistumatta jättämisestä aiheudu seurauksia.

☒ Muualta kuin tutkimukseen osallistuvilta, mistä ja mitä tietoja:

Kelan, verohallinnon ja Tilastokeskuksen rekistereistä kerätyt tiedot, ks. tarkemmin kohta 12.

14 Tietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä eikä luovuteta.

15 Tietojen siirto/luovuttaminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä eikä luovuteta.

16 Automatisoitu päätöksenteko ja profilointi

Automaattisia päätöksiä tai profilointia ei tehdä. Tutkimusta varten kerättyjä henkilötietoja ei käytetä tutkittavia koskevaan päätöksentekoon.

17 Henkilötietojen suojauksen periaatteet

☒ Tiedot ovat salassa pidettäviä.
☒ Kaikki hankkeessa henkilötietoja käsittelevät ovat allekirjoittaneet vaitiolo- ja salassapitositoumuksen ja ymmärtävät henkilötietojen käsittelyä koskevat vaatimukset.

<u>Manuaalinen aineisto:</u>
☒ Manuaalista aineistoa ei kerätä.
☐ Tutkimuksessa kerätään manuaalista aineistoa; manuaalinen aineisto suojataan seuraavalla tavalla:

<u>Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot:</u>

☒ Käyttäjätunnus ☒ Salasana ☒ Käytön rekisteröinti (lokitiedot)
☒ Kulun valvonta (tilat)
☒ Suojattu verkkoyhteys
☐ Muu, mikä:

Aineiston anonymisointi / pseudonymisointi:

☐ Aineisto anonymisoidaan aineiston perustamisvaiheessa (kaikki tunnistetiedot poistetaan täydellisesti, jotta paluuta tunnisteelliseen tietoon ei ole, eikä aineistoon voida yhdistää uusia tietoja).

☒ Suorat tunnistetiedot poistetaan aineiston perustamisvaiheessa (pseudonymisoitu aineisto, jolloin tunnistettavuuteen voidaan palata koodin tai vastaavan tiedon avulla ja aineistoon voidaan yhdistää uusia tietoja). Tunnistetiedot ja tutkimusnumerot yhdistävä koodiavain säilytetään huolellisesti erillään henkilötiedoista ja tutkimusaineistosta ja siihen on pääsy vain rajatulla osalla tutkimusryhmän jäsenistä.

☐ Aineisto analysoidaan suorin tunnistetiedoin, koska:

18 Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

☒ Tutkimusrekisteri hävitetään 30.6.2026 mennessä.

☐ Tutkimusrekisteri arkistoidaan ilman tunnistetietoja (anonymisoituna)

☐ Tutkimusrekisteri arkistoidaan tunnistetiedoin

19 Tutkimukseen osallistuvan oikeudet

Tietosuojalainsäädäntö takaa rekisteröidylle tiettyjä oikeuksia:

- Silloin, kun henkilötietojen käsittely perustuu rekisteröidyn suostumukseen, hänellä on oikeus peruuttaa antamansa suostumus milloin tahansa sen vaikuttamatta suostumuksen perusteella ennen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen.

- Rekisteröidyllä on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja tutkimuksessa, ja saada jäljennös käsiteltävistä henkilötiedoista.

- Jos käsiteltävissä rekisteröidyn henkilötiedoissa on epätarkkuuksia tai virheitä, hänellä on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

- Rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa poistamista tietyissä tilanteissa, kuten esimerkiksi käyttäessään vastustamisoikeutta tai peruuttaessaan antamansa suostumuksen.

- Rekisteröidyllä on oikeus henkilötietojen käsittelyn rajoittamiseen tietyissä tilanteissa, kuten esimerkiksi silloin, jos rekisteröity kiistää henkilötietojensa paikkansapitävyyden.

- Rekisteröidyllä on oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä, jos käsittely perustuu yleiseen etuun tai oikeutettuun etuun.

Jos rekisteröity haluaa käyttää oikeuttaan, hän voi ottaa yhteyttä edellä mainittuun yhteyshenkilöön. Jos tutkimuksen toteuttaminen ei (enää) edellytä, että rekisterinpitäjä voi tunnistaa rekisteröidyn, oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon ja käsittelyn rajoittamiseen ei sovelleta, ellei rekisteröity anna lisätietoja, joiden avulla hänet voidaan tunnistaa.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kohdassa kuvatuista oikeuksista saatetaan poiketa tietosuojaa koskevan lainsäädännön mukaisilla perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, jos hän katsoo, että henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Vaihde: 029 566 6700
Kirjaamo: 029 566 6768
Sähköposti: tietosuoja@om.fi